

SELITVE V MESTNI OBČINI CELJE V LUČI GOSPODARSKE KRIZE

RAZISKOVALNA NALOGA

AVTORJI:

Sara Štrk, 9.b

Jan Vavdi, 9.b

Ana Marija Vincelj, 9.b

MENTOR:

Sandi Šarman, prof. zgod. in geog.

Osnovna šola Hudinja

Celje, marec 2013

Povzetek

Selitve so stalnica v zgodovini človeštva. Gospodarski vzroki so bili poleg političnih in verskih vedno najpomembnejši razlog, da so ljudje spremenili kraj svojega bivanja. V času gospodarskih kriz so ljudje še bolj kot sicer iskali zaposlitev in s tem zaslužek izven meja svoje domovine in svojega kraja. Tudi gospodarska kriza, v kateri živimo, ni izjema.

V naši raziskovalni nalogi smo skušali ugotoviti, kakšen vpliv ima gospodarska kriza v prvem desetletju 21. stoletja na selitve v naši domači pokrajini. Ugotovili smo, da je bilo Celje, tako kot celotna Slovenija, do začetka gospodarske krize območje množičnega priseljevanja. Največ ljudi je prišlo iz držav, ki so nastale na območju nekdanje Jugoslavije (Bosna in Hercegovina, Hrvaška, Srbija, Kosovo). Po letu 2009 se je to spremenilo. Število priseljenih se je močno zmanjšalo in selitveni prirast je bil leta 2010 negativen.

Analiza podatkov o notranjih selitvah je pokazala, da ima MO Celje v zadnjih letih negativen selitveni prirast. To pritrjuje tezi o procesu suburbanizacije, ki poteka na območju večjih mest. Podatkov o dnevni selitvah SURS od popisa prebivalstva leta 2002 ne zbira več. Smo pa na osnovi podatkov o selitvah delovno aktivnega prebivalstva ugotovili, da največ ljudi prihaja na delo v Celje iz sosednjih občin, pa tudi veliko Celjanov je svojo zaposlitev našlo izven meja domače občine.

Kazalo

	stran:
1. Uvod	3
1.1. Namen raziskovalne naloge	3
1.2. Metode dela	3
1.3. Hipoteze	4
2. Teoretični del naloge	5
2.1. Razlaga uporabljenih pojmov	5
2.2. Oblike selitev	5
2.3. Vzroki za selitve	6
2.4. Gospodarska kriza v Sloveniji	6
3. Osrednji del naloge	9
3.1. Zunanje selitve	9
3.2. Notranje selitve	16
4. Zaključek	25
5. Seznam tabel, grafikonov in kart	26
6. Viri in literatura	28

1. UVOD

1.1. NAMEN RAZISKOVALNE NALOGE

Selitve ljudi so značilne za celotno zgodovino človeštva. Ljudje so se selili zaradi različnih vzrokov, vedno pa so bili v ospredju gospodarski razlogi: iskanje rodovitne pokrajine, dela in boljšega zaslužka.

Tudi v sodobnem času so selitve v prvi vrsti povezane z gospodarskim razvojem. Vemo, da se ljudje praviloma preseljujejo iz gospodarsko manj razvitih v gospodarsko bolj razvita območja. Tudi Slovenija ni izjema. V letih pred gospodarsko krizo je bila Slovenija cilj številnih priseljencev, ki so v naši državi našli zaposlitev in zaslužek.

Namen naše raziskovalne naloge je bil raziskati selitve v Mestni občini Celje v zadnjem desetletju. Želeli smo ugotoviti, kako je gospodarska kriza, o kateri je v zadnjih letih veliko govora, vplivala na selitve v naši domači pokrajini.

Zanimalo nas je ali se je zaradi krize število priseljenih v MOC povečalo ali zmanjšalo, iz katerih držav in občin se priseljuje največ ljudi ter v katere države in občine se odseljujejo Celjani.

1.2. METODE DELA

Pri našem raziskovalnem delu smo uporabili naslednje metode dela:

- Delo z viri in literaturo.
- Analiza statističnih podatkov.
- Kartiranje

Delo z viri in literaturo

Da bi spoznali osnovne značilnosti selitev, smo na internetu in v knjižnici poiskali nekaj literature, ki govori o tej temi. Ugotovili smo, da je literature o selitvah sicer veliko, zelo malo del pa govori o selitvah v Celju. O tej temi je napisanih sicer veliko člankov v dnevnem časopisju in tudi nekaj raziskovalnih nalog, a večina med njimi obravnava obdobje pred letom 2000. Zato smo literaturo uporabili predvsem pri razlagi osnovnih pojmov o selitvah in si pri tem pomagali z različnimi leksikoni, enciklopedijami in učbeniki.

Analiza statističnih podatkov

Podatke, ki smo jih potrebovali za našo raziskavo, smo v pretežni meri dobili na spletnih straneh Statističnega urada Republike Slovenije (SURS). Iz tega urada so nam tudi prijazno posredovali nekatere podatke, ki sicer niso javno dostopni. Za to se jim na tem mestu tudi zahvaljujemo.

Zbrane podatke smo uredili v tabele ter z njihovo pomočjo izdelali grafikone in karte.

Kartiranje

Na osnovi podatkov o številu priseljenih in odseljenih smo izdelali 3 karte. Ena prikazuje zunanje, dve pa notranje selitve.

1.3. HIPOTEZE

Na začetku raziskovalnega dela smo postavili naslednje hipoteze:

- V času gospodarske krize se je število priseljenih zmanjšalo.
- Največ priseljenih je iz držav nekdanje Jugoslavije.
- Med priseljenci prevladujejo moški.
- MO Celje je območje priseljevanja iz drugih slovenskih občin.
- Med dnevnimi migranti je večina doma v sosednjih občinah.

2. TEORETIČNI DEL NALOGE

2.1. RAZLAGA UPORABLJENIH POJMOV

S pomočjo literature smo opredelili nekatere pojme, ki jih uporabljamo v raziskovalni nalogi:

SELITVE ali MIGRACIJE so v Velikem splošnem leksikonu opredeljene kot »sprememba stalnega ali začasnega bivališča« (Veliki splošni leksikon, 2006). V učbeniku za geografijo pa so opredeljene kot »preselitve iz enega kraja v drug kraj ali drugo državo« (Obča geografija za 1. letnik srednjih šol, 2000).

SELITVENI PRIRAST ali MIGRACIJSKI SALDO je »razlika med priseljevanjem in odseljevanjem iz posameznega kraja. Če je število priseljenih večje od števila odseljenih, je migracijski saldo pozitiven, in obratno« (Obča geografija za 1. letnik srednjih šol, 2000).

IZSELJEVANJE ali EMIGRACIJA je opredeljena kot »preselitev v drug del države ali v drugo državo« (Veliki splošni leksikon, 2006) oziroma kot »trajno zapuščanje matične dežele iz različnih vzrokov« (Leksikon Cankarjeve založbe, 1984).

PRISELJEVANJE ali IMIGRACIJA pa je »priseljevanje tujcev, ki se želijo stalno naseliti v novi državi« (Veliki splošni leksikon, 2006).

2.2. OBLIKE SELITEV

Poznamo najrazličnejše oblike selitev, združujemo pa jih lahko na podlagi več meril. Glede na prostor, v katerem se dogajajo, jih lahko delimo na **notranje** (znotraj ene države) in **zunanje** ali **meddržavne** (med dvema državama). Med temi so posebna oblika medkontinentalne selitve, ki se dogajajo med dvema kontinentoma. Selitve lahko opredeljujemo tudi časovno. Poznamo **stalne** in **začasne selitve**. Tisti,ki se izselijo za vedno, so **izseljenci**. Delavcem na začasnem delu v tujini pravimo tudi **zdomci**. Prav posebno vlogo pa ima **dnevno odhajanje na delo** ali **dnevna migracija**, ki pomeni potovanje delovne sile iz kraja bivanja v kraj zaposlitve in nazaj (Obča geografija za 1. letnik srednjih šol, 2000).

2.3. VZROKI ZA SELITVE

Posameznik ali skupnost se odloči za selitev zaradi vpliva najrazličnejših dejavnikov. Med številnimi **vzroki za selitve** so po navadi na prvem mestu **gospodarski** ali **ekonomski razlogi**. Nekateri se preselijo zaradi zadovoljevanja pglavitnih eksistenčnih potreb ("gredo s trebuhom za kruhom"), drugi pa skušajo izboljšati svoje materialne razmere s selitvami na območja z boljšimi gospodarskimi in drugimi razmerami (Obča geografija za 1. letnik srednjih šol, 2000).

Poleg gospodarskih so pomembni tudi negospodarski vzroki selitev. Gre za **družinske, zdravstvene, klimatske, verske** in podobne vzroke bolj ali manj osebne narave. Posebno vlogo med njimi imajo selitve zaradi političnih vzrokov. Gre predvsem za odselitve ljudi, ki so jih v njihovi državi preganjali zaradi političnega prepričanja, narodnosti, rase ali vere. To se ponavadi dogaja po revolucijah, državnih udarih, državljanskih vojnah in drugih nasilnih spremembah družbene ureditve (Obča geografija za 1. letnik srednjih šol, 2000).

2.4. GOSPODARSKA KRIZA V SLOVENIJI

Vsaka gospodarska kriza ima več vzrokov in zelo različne posledice. Po mnenju večine ekonomistov se je sedanja gospodarska kriza začela »zaradi poka nepremičninskega mehurčka v ZDA in se nato prenesla v Evropo« (Planinc, 2010).

Tudi kriteriji, s katerimi ekonomisti opredeljujejo gospodarsko krizo, je veliko. Prav gotovo med najpomembnejše spadata rast oziroma padec bruto domačega proizvoda (BDP) in rast števila brezposelnih oseb.

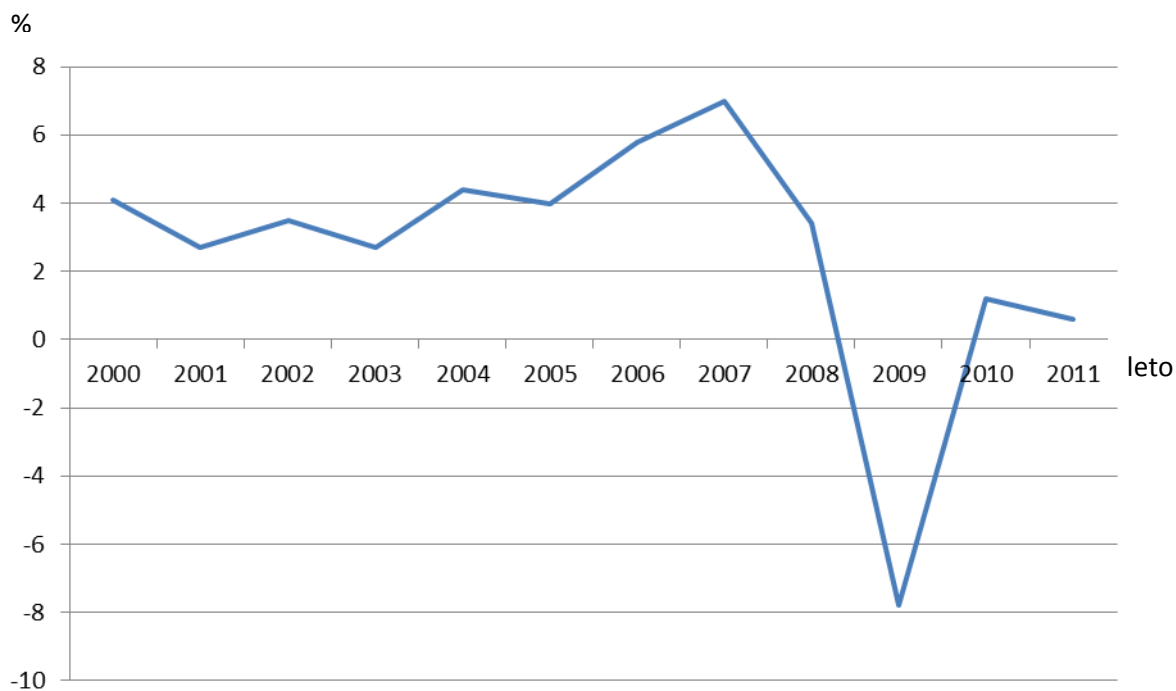
Da bi lažje razumeli, kdaj se je gospodarska kriza v Sloveniji res začela, smo na spletnih straneh SURS-a poiskali podatke o gibanju BDP-ja in števila brezposelnih oseb v Sloveniji v obravnavanem obdobju. Ti podatki so prikazani v spodnji tabeli in dveh grafikonih.

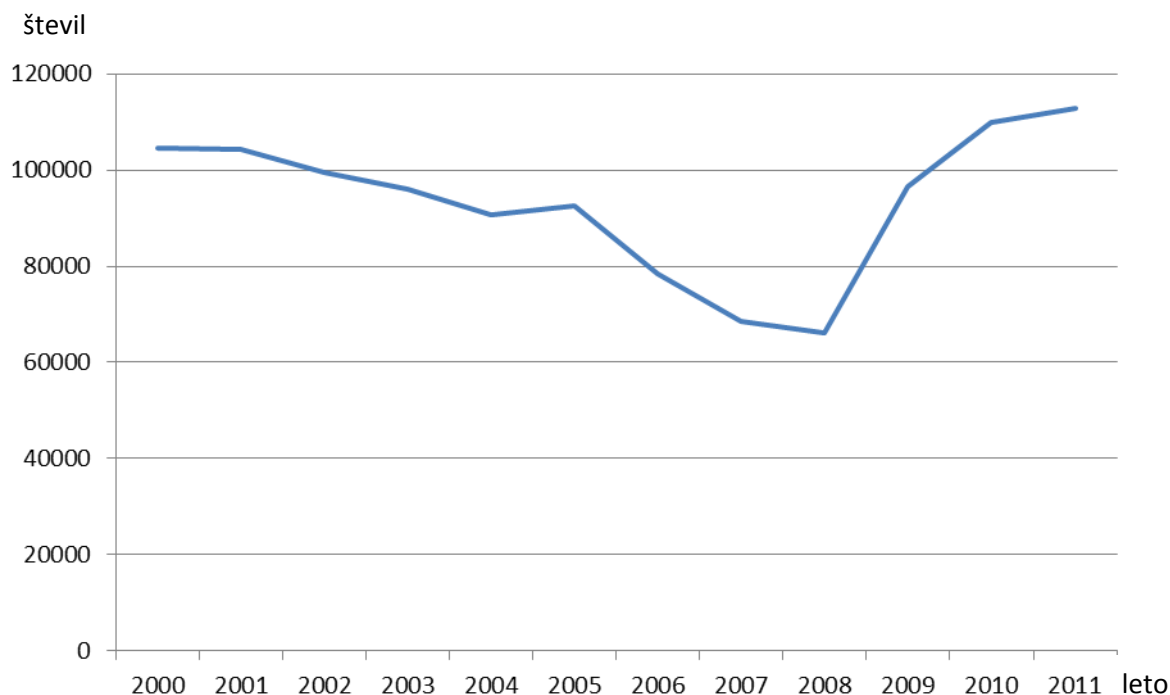
Tabela 1: Realna rast BDP v Sloveniji in število brezposelnih oseb med letoma 2000 in 2011

leto	Realna rast BDP v %	Število brezposelnih
2000	4,1	104583
2001	2,7	104316
2002	3,5	99607
2003	2,7	95993
2004	4,4	90728
2005	4,0	92575
2006	5,8	78303
2007	7,0	68411
2008	3,4	66239
2009	-7,8	96672
2010	1,2	110021
2011	0,6	112754

(Vir podatkov: <http://www.stat.si/letopis/2012/>)

Grafikon 1: Realna rast BDP v Sloveniji med letoma 2000 in 2011

Grafikon 2: Število brezposelnih oseb v Sloveniji med letoma 2000 in 2011

Iz obeh grafikonov lahko vidimo, da je bilo leto 2009 ključno za začetek gospodarske krize v Sloveniji. Čeprav je BDP že leta 2008 padel na 3,4%, pa je leta 2009 doživel pravcat brodolom in pristal na -7,8%. To se je odražala tudi pri številu brezposelnih oseb. Če je to število do leta 2008 konstantno upadalo, pa je leta 2009 v primerjavi z letom prej število brezposelnih oseb v Sloveniji poraslo za skoraj 50%.

O tem, da ima gospodarska kriza vpliv na selitve, ni nobenega dvoma. Tako je Dnevnik v svojem članku z dne 30. aprila 2010 pod naslovom *Vsesplošna kriza v letu 2009 je upočasnila priseljevanje v Slovenijo* ugotavljal, da »je vpliv krize začel odražati na priseljevanju od drugega četrtertletja leta 2009 dalje« in da je »zdaj, ko ni dela, večje tudi odseljevanje iz Slovenije« (<http://www.dnevnik.si/clanek/1042356214>).

3. OSREDNJI DEL NALOGE

3.1. ZUNANJE SELITVE

Podatke o številu priseljenih in odseljenih v Sloveniji zbira Statistični urad Republike Slovenije (SURS). Nekateri podatki so javno objavljeni na spletnih straneh tega urada, druge pa so nam iz SURS-a prijazno posredovali po elektronski pošti.

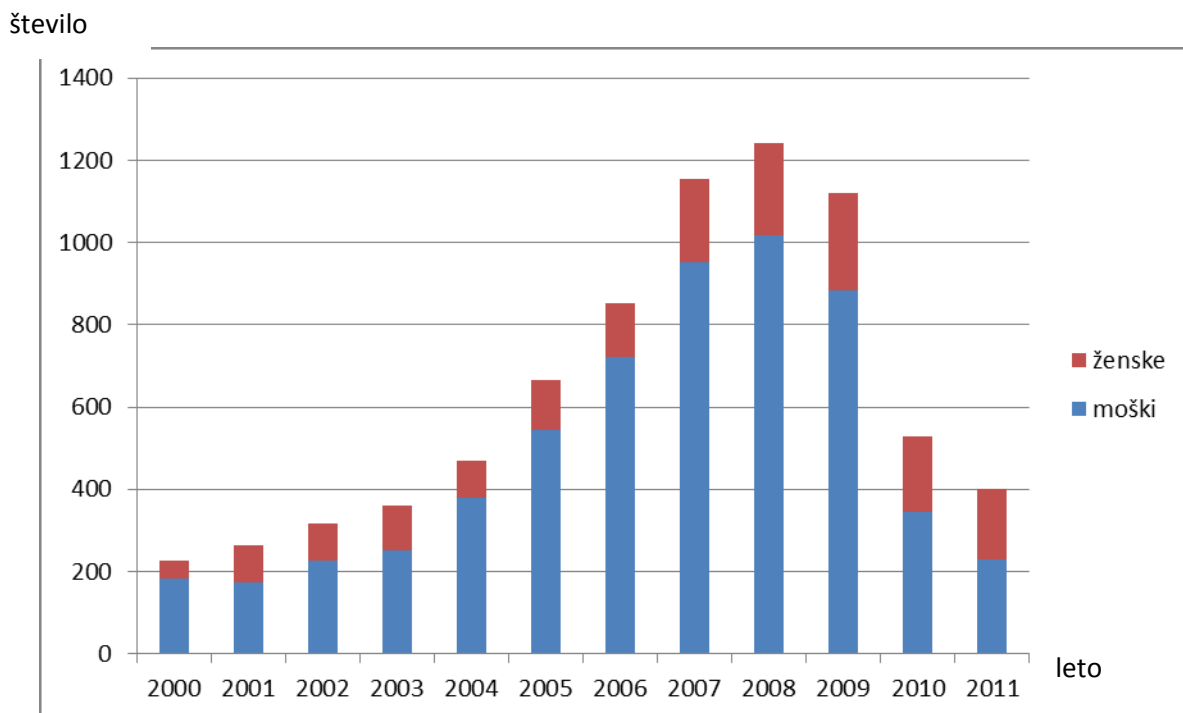
V raziskovalni nalogi so nas zanimali podatki za Mestno občino Celje v obdobju med letoma 2000 in 2011. Za to obdobje smo se odločili zato, ker so nas zanimale selitve predvsem v zadnjem obdobju, to je v času pred in med splošno gospodarsko krizo.

V tabeli 1 smo prikazali število priseljenih iz tujine v Mestno občino Celje med letoma 2000 in 2011. Nato smo te podatke prikazali še v obliki grafikona.

Tabela 2: Število priseljenih iz tujine v MO Celje po spolu med letoma 2000 in 2011

Leto	skupaj	moški	ženske
2000	226	184	42
2001	265	174	91
2002	316	226	90
2003	359	252	107
2004	470	379	91
2005	666	544	122
2006	853	723	130
2007	1156	953	203
2008	1242	1017	225
2009	1119	883	236
2010	528	345	183
2011	402	231	171

(vir podatkov: <http://pxweb.stat.si/pxweb/Database/Obcine/Obcine.asp>)

Grafikon 3:Število priseljenih iz tujine v MO Celje po spolu med letoma 2000 in 2011

Kot lahko vidimo iz grafikona, je število priseljenih iz tujine v MO Celje med letoma 2000 in 2008 naraščalo. Tako se je še leta 2000 v MO Celje priselilo 226 oseb, leta 2008 pa že 1242. Tako velika rast števila priseljenih je bila zagotovo povezana z gospodarsko rastjo, ki je bila v tem obdobju značilna za Slovenijo. Po letu 2008 število priseljenih iz tujine upada in leta 2011 se jih je priselilo le še dobrih 400. Takšen upad priseljevanja je prav tako posledica gospodarskega stanja v Sloveniji – v tem primeru gospodarske krize.

Ves čas je razmerje med številom moških in žensk v korist prvih. To ni presenetljivo, saj tudi sicer velja, da je med priseljenci več moških kot žensk. To je zagotovo povezano z obliko zaposlitev med priseljenci (na primer v gradbeništvu in industriji). Tako se je na primer leta 2008 v MO Celje priselilo več kot 1000 moških in le 225 žensk.

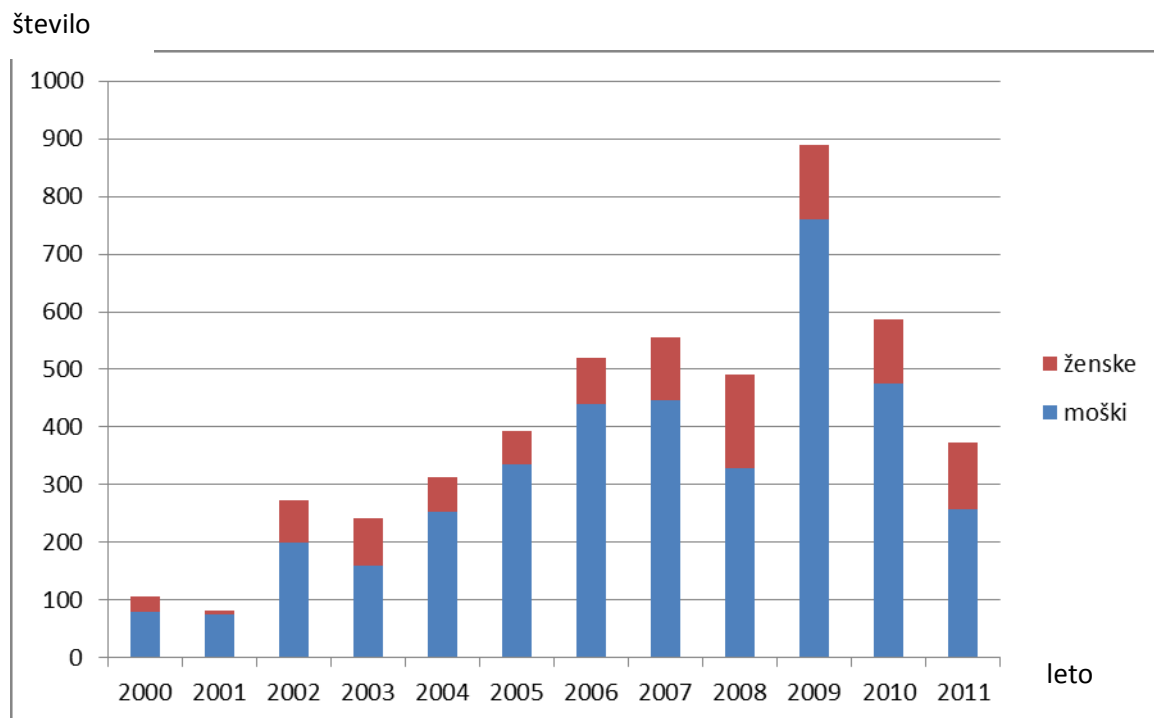
V tabeli 2 smo prikazali število odseljenih v tujino iz Mestne občine Celje med letoma 2000 in 2011. Tudi te podatke smo prikazali v obliki grafikona.

Tabela 3: Število odseljenih v tujino iz MO Celje po spolu med letoma 2000 in 2011

Leto	skupaj	moški	ženske
2000	103	79	28
2001	81	76	5
2002	272	200	72
2003	242	160	82
2004	313	254	59
2005	393	335	58
2006	521	439	82
2007	555	446	109
2008	490	329	161
2009	889	761	128
2010	586	475	111
2011	374	257	117

(vir podatkov: <http://pxweb.stat.si/pxweb/Database/Obcine/Obcine.asp>)

Grafikon 4: Število odseljenih v tujino iz MO Celje po spolu med letoma 2000 in 2011

Grafikon 2 je po svoji obliki podoben grafikonu 1. Število odseljenih je med letoma 2000 in 2008 prav tako naraščalo, a to naraščanje ni bilo tako izrazito kot pri priseljevanju. Leta 2009, torej nekako ob začetku gospodarske krize, pa je bilo število odseljenih največje. Tega leta se je iz MO Celje v tujino odselilo skoraj 900 prebivalcev. Med njimi je bilo verjetno precej takšnih, ki so ob izbruhu gospodarske krize izgubili službo.

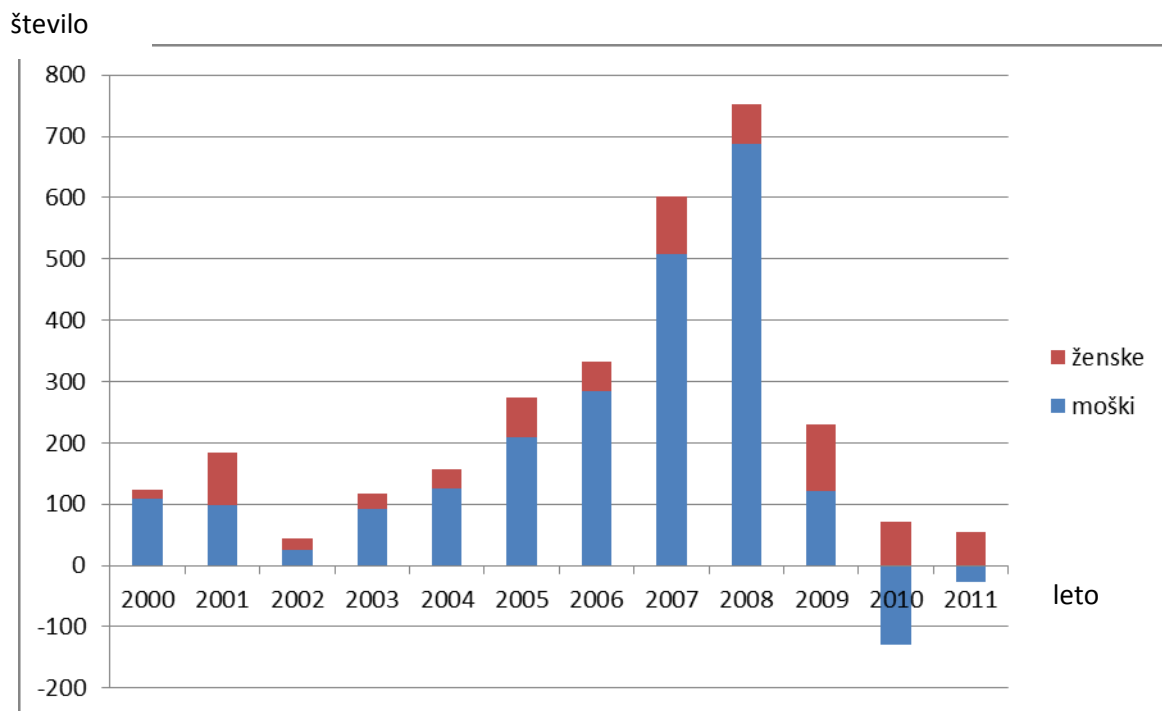
Tako kot pri priseljenih, tudi pri številu odseljenih prevladujejo moški. Tako se je na primer leta 2009 iz MO Celje v tujino odselilo približno 760 moških in 130 žensk. Tudi ta podatek nas napeljuje k sklepu, da so se odseljevali predvsem tisti, ki so izgubili službo v gradbeništvu ali drugih industrijskih dejavnostih.

Razliko med številom priseljenih in odseljenih oziroma t.i. selitveni prirast smo prikazali v spodnji tabeli in grafikonu.

Tabela 4: Selitveni prirast po spolu med letoma 2000 in 2011

Leto	skupaj	moški	ženske
2000	123	109	14
2001	184	98	86
2002	44	26	18
2003	117	92	25
2004	157	125	32
2005	273	209	64
2006	332	284	48
2007	601	507	94
2008	752	688	64
2009	230	122	108
2010	-58	-130	72
2011	28	-26	54

(vir podatkov: <http://pxweb.stat.si/pxweb/Database/Obcine/Obcine.asp>)

Grafikon 5: Selitveni prirast po spolu med letoma 2000 in 2011

Kot vidimo je imela MO Celje največji selitveni prirast v letih 2007 in 2008, torej ravno v času pred izbruhom gospodarske krize. V teh dveh letih je selitveni prirast znašal 600 ljudi leta 2007 in kar 750 ljudi leta 2008. Že leta 2010 pa je bil selitveni prirast negativen. Tega leta se je namreč iz MO Celje odselilo kar 58 ljudi več, kot se jih je vanjo priselilo. Še posebej izrazit je negativen selitveni prirast pri moških – leta 2010 kar 130.

Seveda nas je zanimalo tudi, iz katerih držav se je v MO Celje priseljevalo največ ljudi. Teh podatkov za posamezno leto na SURS-u nimajo. Imajo pa podatke o številu priseljenih prebivalcev na območju občine Celje po državi izvora. Te podatke so nam za leto 2011 po elektronski pošti posredovali iz SURS-a in so predstavljeni v tabeli 4.

Tabela 5: Število priseljenih prebivalcev v MO Celje po državi izvora leta 2011

država	število
Bosna in Hercegovina	3574
Hrvaška	1483
Srbija	995
Kosovo	472
Makedonija	260
Nemčija	171
Ukrajina	69
Avstrija	67
Črna Gora	52
Ruska federacija	35
Kitajska	30
Švica	24
Francija	23
Moldavija	20
Italija	18
Bolgarija	15
Združeno kraljestvo	14
Združene države	14
Švedska	13
Slovaška	12
Argentina	11
Albanija	10
Belgija	10
Španija	10
Druge evropske države	49
Druge neevropske države	44

(vir podatkov: SURS, po elektronski pošti)

Kot smo tudi pričakovali, je največ priseljenih iz območja Zahodnega Balkana oziroma iz držav na ozemlju nekdanje SFRJ. Tako je leta 2011 v MO Celje živel 3574 prebivalcev, ki so se sem priselili iz Bosne in Hercegovine, 1483 se jih je priselilo iz Hrvaške, 995 iz Srbije in 472 iz Kosova. Ti podatki nam ne povedo katerega leta so se iz teh držav priselili na območje MO Celje ampak le število priseljenih, ki leta 2011 bivajo v MO Celje.

Kljub temu so ti podatki zanimivi in smo jih predstavili tudi na karti 1. Na karti smo predstavili le priseljence iz tistih evropskih držav, iz katerih živi v MO Celje več kot 10 prebivalcev.

3.2 NOTRANJE SELITVE

Statistični urad Republike Slovenije zbira tudi podatke o selitvah med slovenskimi občinami. Vendar pa je leta 2007 spremenil metodologijo zbiranja teh podatkov. Do tega leta so namreč zbirali podatke le o priseljenih in odseljenih državljanih Republike Slovenije, po letu 2007 pa za vse prebivalce. V praksi to pomeni, da so številke po letu 2007 neprimerno višje, primerjava med leti pa zato nesmiselna.

V naši nalogi smo zato uporabili le podatke za leta 2008, 2009, 2010 in 2011. To je sicer manj, kot bi si želeli, a tudi iz teh podatkov lahko ugotovimo vsaj to, kakšen je selitveni prirast v MO Celje v zadnjih letih.

Tabela 6: Selitve med MO Celje in drugimi slovenskimi občinami v letih 2008 do 2011

Leto	Št. priseljenih v MO Celje iz drugih občin	Št. odseljenih iz MO Celje v druge občine	Selitveni prirast
2008	2030	2565	-535
2009	1764	2240	-476
2010	2060	2314	-254
2011	2206	2304	-98

(Vir podatkov: <http://pxweb.stat.si/pxweb/Database/Obcine/Obcine.asp>)

Iz tabele je razvidno, da se je v opazovanih letih več ljudi odselilo kot pa priselilo v MO Celje. Ta podatek nas je sprva presenetil, saj smo pričakovali, da je MO Celje kot veliko gospodarsko in mestno središče območje priseljevanja. Po drugi strani pa je ta podatek logičen, če vemo, da v Sloveniji poteka proces suburbanizacije in se ljudje selijo iz večjih mestnih središč na obrobje mest.

Žal na SURS-u nimajo podatkov o tem, v katere občine in iz katerih občin se vsako leto preseljujejo prebivalci. Smo pa uspeli pridobiti podatke o delovno aktivnem prebivalstvu, ki ima stalno bivališče na območju MO Celje, delovno mesto pa v drugih slovenskih občinah. Te podatke smo prikazali v tabeli 7, a pri tem upoštevali le tiste občine, kjer je število takšnih prebivalcev večje od 10.

Tabela 7: Delovno aktivno prebivalstvo, ki ima stalno bivališče v MO Celje, delovno mesto pa v drugih občinah Slovenije leta 2011

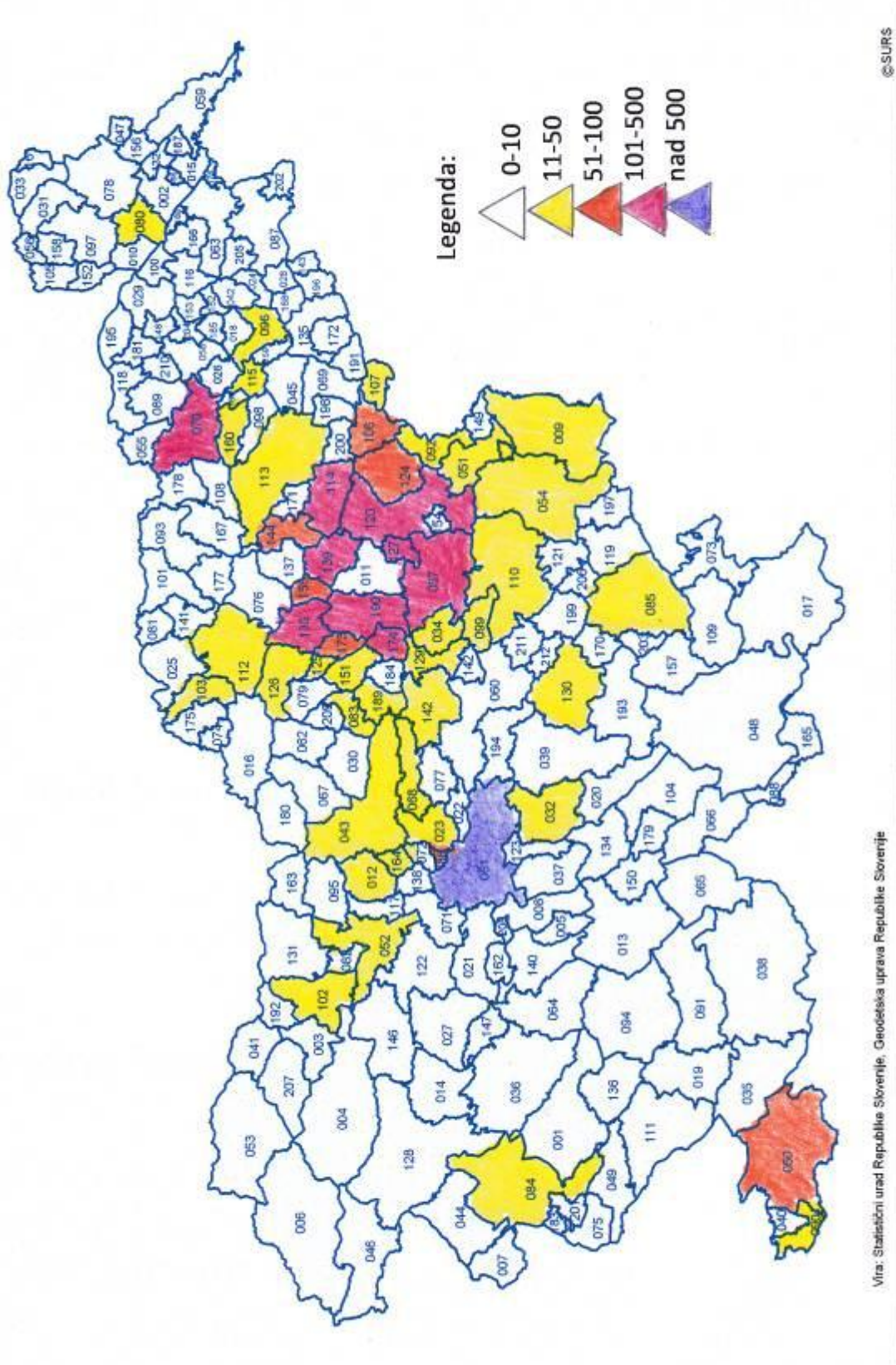
šifra	Občina	število
151	Braslovče	30
009	Brežice	12
012	Cerklje na Gorenjskem	11
155	Dobrna	78
023	Domžale	25
032	Grosuplje	10
160	Hoče-Slivnica	21
034	Hrastnik	20
043	Kamnik	11
164	Komenda	10
050	Koper	78
051	Kozje	12
052	Kranj	23
054	Krško	16
057	Laško	275
061	Ljubljana	1831
068	Lukovica	10
070	Maribor	407
080	Murska Sobota	10
083	Nazarje	35
084	Nova Gorica	14
085	Novo mesto	23
090	Piran	12
092	Podčetrtek	12
173	Polzela	59
174	Prebold	158
096	Ptuj	13
099	Radeče	19
102	Radovljica	12
103	Ravne na Koroškem	13
106	Rogaška Slatina	75
107	Rogatec	11
110	Sevnica	28
112	Slovenj Gradec	22
113	Slovenska Bistrica	25
114	Slovenske Konjice	145
115	Starše	25
120	Šentjur	295
124	Šmarje pri Jelšah	83
125	Šmartno ob Paki	11
126	Šoštani	27
127	Štore	395

129	Trbovlje	21
130	Trebnje	14
186	Trzin	90
133	Velenje	388
139	Vojnik	365
189	Vransko	46
142	Zagorje ob Savi	31
144	Zreče	60
190	Žalec	945
	skupaj	6593

(Vir podatkov: <http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=0764620S&ti=Delovno+aktivno+prebivalstvo>)

Podatke iz tabele 7 smo nato prikazali v obliki karte. Za osnovo karte smo vzeli razdelitev Slovenije na občine, ki jo je izdelal Geodetski zavod RS in je objavljena na spletnih straneh SURS-a. Na karti so z istimi šiframi kot v tabeli označene slovenske občine.

Karta 2: Delovno aktivno prebivalstvo, ki ima stalno bivališče v MO Celje, delovno mesto pa v drugih občinah Slovenije leta 2011

Kot vidimo iz karte 2, se največ prebivalcev Mestne občine Celje vozi na delo v MO Ljubljana (1831). To seveda ne pomeni nujno, da so vsi dnevni migranti, predvidevamo pa lahko, da večina med njimi je. Kot smo tudi pričakovali, se veliko Celjanov vozi v službo v sosednje občine (Šentjur, Žalec, Laško, Dobrna, Štore, Vojnik in Velenje). Z oddaljevanjem od Celja se tudi število dnevnih migrantov zmanjšuje. Izjemi sta občini Maribor in Koper, kamor se seli več Celjanov. Vzrok za to je gotovo v velikosti obeh mest in zato večjem številu delovnih mest.

Zanimive so tudi selitve v obratni smeri, torej iz drugih slovenskih občin v Mestno občino Celje. Podatki, ki prikazujejo te selitve za leto 2011 so prikazani v spodnji tabeli in na karti 3. Tudi tu so prikazane samo tiste občine, kjer je število migrantov večje od 10.

Tabela 8: Delovno aktivno prebivalstvo, ki ima stalno bivališče izven MO Celje in delovno mesto v MO Celje leta 2011

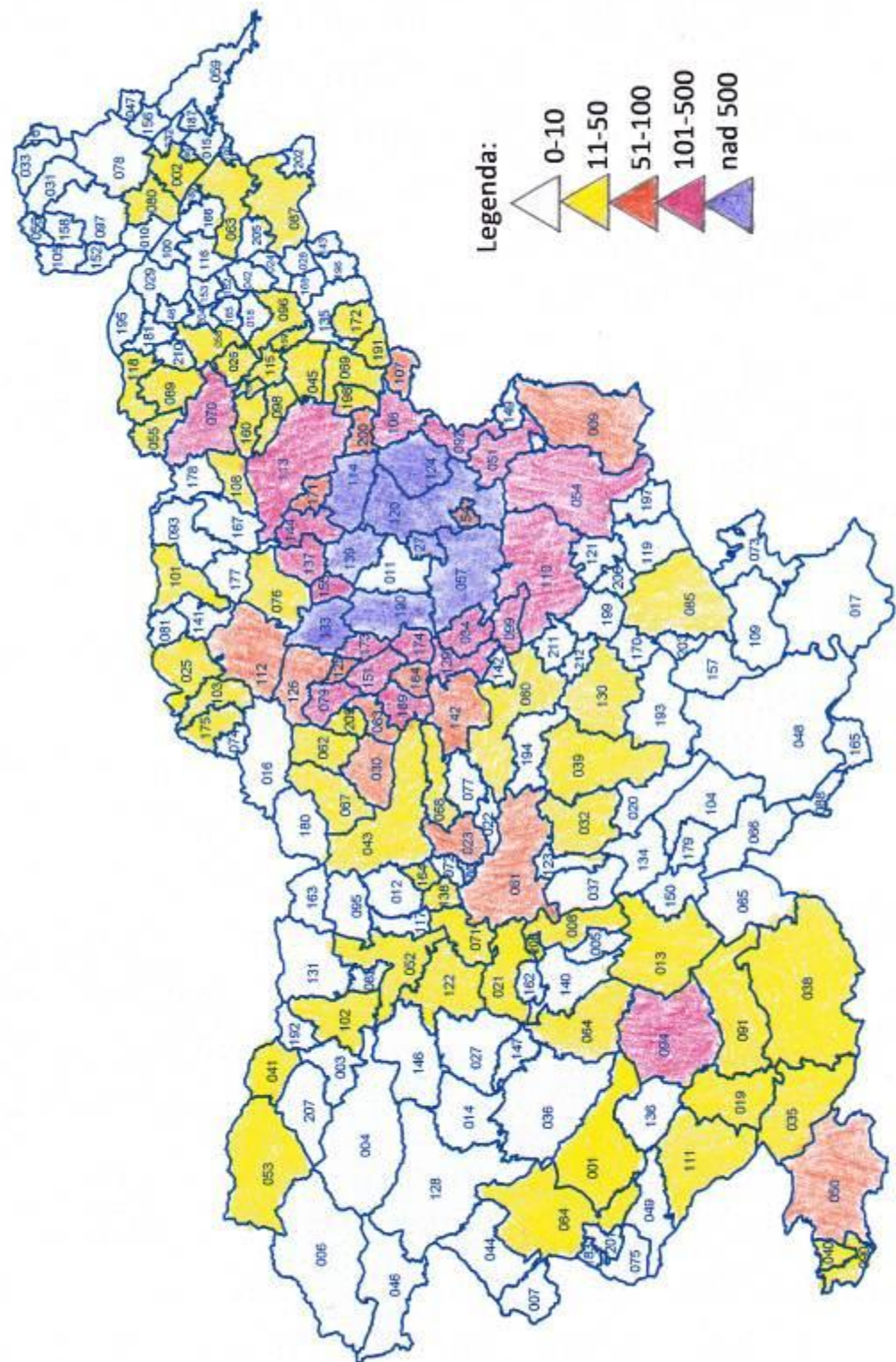
šifra	Občina	število
001	Ajdovščina	23
002	Beltinci	11
149	Bistrica ob Sotli	35
151	Braslovče	318
008	Brezovica	19
009	Brežice	56
013	Cerknica	39
019	Divača	19
154	Dobje	92
155	Dobrna	171
021	Dobrova-Polhov Gradec	12
023	Domžale	53
025	Dravograd	44
026	Duplek	20
030	Gornji Grad	51
032	Grosuplje	33
159	Hajdina	11
160	Hoče-Slivnica	43
034	Hrastnik	131
035	Hrpelje-Kozina	38

038	Ilirska Bistrica	38
039	Ivančna Gorica	48
040	Izola	18
041	Jesenice	35
043	Kamnik	44
045	Kidričevo	16
164	Komenda	12
050	Koper	72
051	Kozje	134
052	Kranj	42
053	Kranjska Gora	19
054	Krško	135
055	Kungota	10
057	Laško	1147
058	Lenart	15
060	Litija	28
061	Ljubljana	393
062	Ljubno	43
063	Ljutomer	22
208	Lok-Dragomer	10
064	Logatec	24
065	Loška Dolina	42
067	Luče	17
068	Lukovica	16
069	Maišperk	12
198	Makole	15
070	Maribor	343
071	Medvode	19
169	Miklavž na Dravskem polju	20
076	Mislinja	34
079	Mozirje	108
080	Murska Sobota	14
083	Nazarje	63
084	Nova Gorica	20
085	Novo mesto	39
171	Oplotnica	83
087	Ormož	14
089	Pesnica	19
090	Piran	15
091	Pivka	22
092	Podčetrtek	166
172	Podlehnik	18
200	Poljčane	73
173	Polzela	373
094	Postojna	106
174	Prebold	336
175	Prevalje	15
096	Ptuj	49
098	Rače-Fram	29

099	Radeče	171
101	Radlje ob Dravi	11
102	Radovljica	17
103	Ravne na Koroškem	37
209	Rečica ob Savinji	47
106	Rogaška Slatina	352
107	Rogatec	95
108	Ruše	13
110	Sevnica	109
111	Sežana	33
112	Slovenj Gradec	94
113	Slovenska Bistrica	211
114	Slovenske Konjice	539
115	Starše	12
118	Šentilj	17
120	Šentjur	2377
122	Škofja Loka	13
124	Šmarje pri Jelšah	923
125	Šmartno ob Paki	87
126	Šoštanj	98
127	Štore	741
184	Tabor	89
129	Trbovlje	102
130	Trebnje	31
133	Velenje	603
137	Vitanje	105
138	Vodice	16
139	Vojnik	1576
189	Vransko	117
142	Zagorje ob Savi	58
144	Zreče	214
190	Žalec	1744
191	Žetale	40
	skupaj	16874

(Vir podatkov: <http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=0764620S&ti=Delovno+aktivno+prebivalstvo>)

Karta 3: Delovno aktivno prebivalstvo, ki ima stalno bivališče izven MO Celje in delovno mesto v MO Celje leta 2011

Na prvi pogled je ta karta podobna prejšnji. Izstopajo sosednje občine, kar smo tudi pričakovali. Z oddaljevanjem od Celja se število migrantov zmanjšuje, a je zanimivo, da se tudi iz nekaterih zelo oddaljenih občin ljudje priseljujejo na delo v Celje.

Če primerjamo obe karti ugotovimo, da je ljudi, ki se priseljujejo v MO Celje več kot tistih, ki se iz MO Celje odseljujejo. Leta 2011 je v MO Celje na delo prišlo 16874 prebivalcev, ki so doma izven občine, iz MO Celje pa se je drugam na delo vozilo 6593 prebivalcev. To je na prvi pogled v nasprotju z našimi ugotovitvami o negativnem selitvenem prirastu v MO Celje (stran 16), a je tako le na prvi pogled. V prvem primeru gre namreč za ljudi, ki so spremenili kraj svojega bivališča, v drugem primeru pa za ljudi, ki se selijo zaradi službe. Lahko bi torej rekli, da so se ljudje v preteklih letih iz MO Celje odseljevali, a se kljub temu še vedno vozijo v službo v Celje.

Ponovno je potrebno poudariti, da podatki izrecno ne govorijo o dnevni migracijah, ampak le o delovno aktivnem prebivalstvu, ki ima delovno mesto izven občine stalnega bivališča. Kljub temu pa lahko sklepamo, da je večina teh ljudi dnevnih migrantov. Še posebej to velja za tiste iz bližnjih občin.

4. ZAKLJUČEK

Nobenega dvoma ni, da so selitve v veliki meri odvisne od gospodarskega razvoja določene pokrajine oziroma države. Praviloma velja, da se ljudje selijo iz gospodarsko manj razvitih v gospodarsko bolj razvita območja, kjer najdejo zaposlitev in boljše možnosti za življenje. Takšnih primerov bi lahko našli v preteklosti in danes na stotine. Tudi Slovenija in Celje pri tem nista izjema.

Gospodarska kriza, ki se je v Sloveniji začela nekako v letu 2009, ima tudi na selitveno gibanje ljudi velik vpliv. Propad nekaterih gospodarskih panog (gradbeništvo, industrija) je povzročil zmanjšano potrebo po tujih delavcih in s tem bistveno manjše priseljevanje v Slovenijo.

Tudi na območju Mestne občine Celje lahko opazimo podobne zakonitosti. Do leta 2008 je število priseljenih tujcev ves čas naraščalo in omenjenega leta se je na območje MO Celje priselilo več kot 1200 tujcev. Največ priseljencev je bilo iz območja držav, nastalih na ozemlju nekdanje Jugoslavije (Bosna in Hercegovina, Hrvaška, Srbija, Kosovo). Po letu 2009 se število priseljenih močno zmanjša in leta 2010 ima MO Celje celo negativen selitveni prirast.

Selitve med slovenskimi občinami so posledica številnih dejavnikov. Če je za obdobje po drugi svetovni vojni veljalo, da so se ljudje priseljevali iz podeželskih območij v mestna (proces urbanizacije), pa v zadnjih letih to ne velja več. Tako smo ugotovili, da se je po letu 2007 (verjetno že prej, a o tem ni zanesljivih podatkov) več ljudi izselilo iz MO Celje v druge slovenske občine, kot pa se jih je vanjo priselilo. To si lahko pojasnimo s procesom preseljevanja ljudi iz mest na njihovo obrobje – suburbanizacijo.

Kljub temu, da so se ljudje iz MO Celje odseljevali v druge občine, pa je naša občina zaradi velikega števila delovnih mest ostala območje dnevni selitev. Ugotovili smo, da se je leta 2011 v MO Celje na delo vozilo 16874 prebivalcev iz drugih, večinoma sosednjih občin. Bistveno manj ljudi, le 6593, se je na delo vozilo v obratni smeri, torej iz Celja (največ, kar 1831, v Ljubljano).

Selitve so dinamičen proces. Ljudje se odločajo za spremembo bivališča iz gospodarskih, osebnih, družinskih, političnih in drugih vzrokov. Gospodarska kriza ima na selitve takojšen vpliv. Najbolj se kaže v zmanjšanem priseljevanju tujcev, pa tudi v večjem odseljevanju v druge države, kjer kriza ni tako očitna. Kako bo s krizo in selitvami v prihodnjih letih, pa bomo še videli.

5. SEZNAM TABEL, GRAFIKONOV IN KART

SEZNAM TABEL

		stran:
Tabela 1	Realna rast BDP v Sloveniji in število brezposelnih oseb med letoma 2000 in 2011	7
Tabela 2	Število priseljenih iz tujine v MO Celje po spolu med letoma 2000 in 2011	9
Tabela 3	Število odseljenih v tujino iz MO Celje po spolu med letoma 2000 in 2011	11
Tabela 4	Selitveni prirast po spolu med letoma 2000 in 2011	12
Tabela 5	Število priseljenih prebivalcev v MO Celje po državi izvora leta 2011	14
Tabela 6	Selitve med MO Celje in drugimi slovenskimi občinami v letih 2008 do 2011	16
Tabela 7	Delovno aktivno prebivalstvo, ki ima stalno bivališče v MO Celje, delovno mesto pa v drugih občinah Slovenije leta 2011	17
Tabela 8	Delovno aktivno prebivalstvo, ki ima stalno bivališče izven MO Celje in delovno mesto v MO Celje leta 2011	20

SEZNAM GRAFIKONOV

		stran:
Grafikon 1	Realna rast BDP v Sloveniji med letoma 2000 in 2011	7
Grafikon 2	Število brezposelnih oseb v Sloveniji med letoma 2000 in 2011	8
Grafikon 3	Število priseljenih iz tujine v MO Celje po spolu med letoma 2000 in 2011	10
Grafikon 4	Število odseljenih v tujino iz MO Celje po spolu med letoma 2000 in 2011	11
Grafikon 5	Selitveni prirast po spolu med letoma 2000 in 2011	13

SEZNAM KART

		stran:
Karta 1	Število priseljenih prebivalcev iz evropskih držav v MO Celje po državi izvora leta 2011	15
Karta 2	Delovno aktivno prebivalstvo, ki ima stalno bivališče v MO Celje, delovno mesto pa v drugih občinah Slovenije leta 2011	19
Karta 3	Delovno aktivno prebivalstvo, ki ima stalno bivališče izven MO Celje in delovno mesto v MO Celje leta 2011	23

6. VIRI IN LITERATURA

- <http://www.dnevnik.si/clanek/1042356214>
- <http://pxweb.stat.si/pxweb/Database/Obcine/Obcine.asp>
- <http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/Saveshow.asp>
- <http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=0764620S&ti=Delovno+aktivno+prebivalstvo+po+ob%E8inah+delovnega+mesta>
- Leksikon Cankarjeve založbe. CZ, Ljubljana, 1984.
- Obča geografija za 1. letnik srednjih šol. DZS, Ljubljana, 2000.
- Planinc, T.: Vpliv svetovne gospodarske in finančne krize na Slovenijo. Diplomsko delo, Koper, 2010.
- Veliki splošni leksikon. Priročna izdaja v dvajsetih knjigah. DZS, Ljubljana, 2006.

IZJAVA

Mentor *Sandi Šarman*, v skladu z 2. členom Pravilnika raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje, zagotavljam, da je v raziskovalni nalogi z naslovom *Selitve v Mestni občini Celje v luči gospodarske krize*, katere avtorji so *Ana Marija Vincelj, Sara Štrk in Jan Vavdi*:

- besedilo v tiskani in elektronski obliki istovetno,
- pri raziskovanju uporabljeno gradivo navedeno v seznamu uporabljene literature,
- da je za objavo fotografij v nalogi pridobljeno avtorjevo (-ičino) dovoljenje, ki je hranjeno v šolskem arhivu;
- da Osrednja knjižnica Celje sme objaviti raziskovalno nalogo v polnem besedilu na knjižničnih portalih z navedbo, da je raziskovalna naloga nastala v okviru projekta Mladi za Celje,
- da je raziskovalno nalogo dovoljeno uporabiti za izobraževalne in raziskovalne namene s povzemanjem misli, idej, konceptov oziroma besedil iz naloge ob upoštevanju avtorstva in korektnem citiranju.

Celje, 3.3.2013

Podpis mentorja:

